

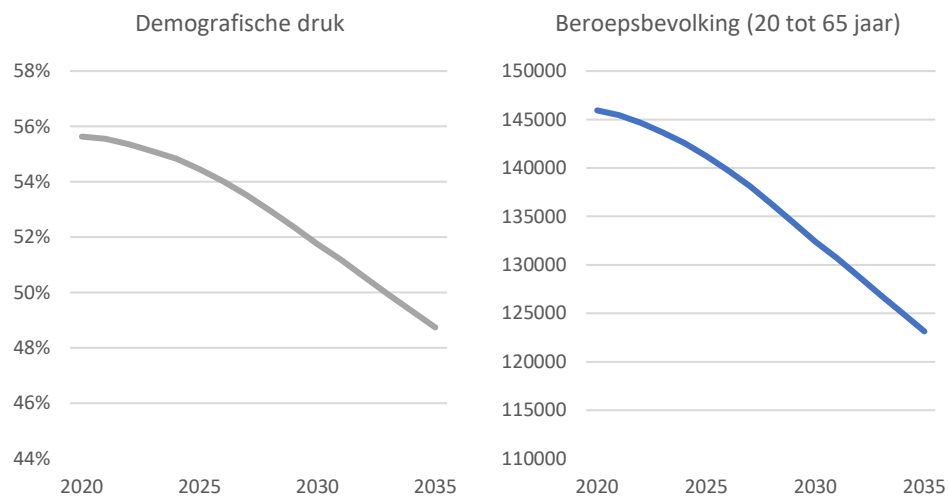
Arbeidsmigranten en expats

Een redelijk onzichtbare woningvraag komt van mensen uit het buitenland. Door gebrek aan arbeidskrachten in de regio wordt een (steeds) groter deel van het werk door migranten gedaan. Door veranderende bevolkingsopbouw zal dit naar de toekomst nog meer het geval zijn. Voor voldoende arbeidskrachten van elders is bijpassende huisvesting voor hen noodzakelijk. We gaan we in op hoeveel arbeidsmigranten en expats in de regio werken en wonen en wat de opgaven zijn bij de huisvesting van buitenlandse werknemers.

Groeiende afhankelijkheid van werknemers van elders

- De verhouding tussen het aantal mensen in een leeftijdsgroep waarop je doorgaans werkt (de beroepsbevolking) ten opzichte van mensen die niet (kunnen) werken verschuift. Nu behoort bijna 56% van de bevolking tot de beroepsbevolking. Dit aandeel daalt naar 49% in 2035. Ook in absolute aantallen daalt de beroepsbevolking.

Figuur 1: Regio Achterhoek. Demografische druk (beroepsbevolking als deel van de totale bevolking) 2020-2035

Bron: Primos 2020

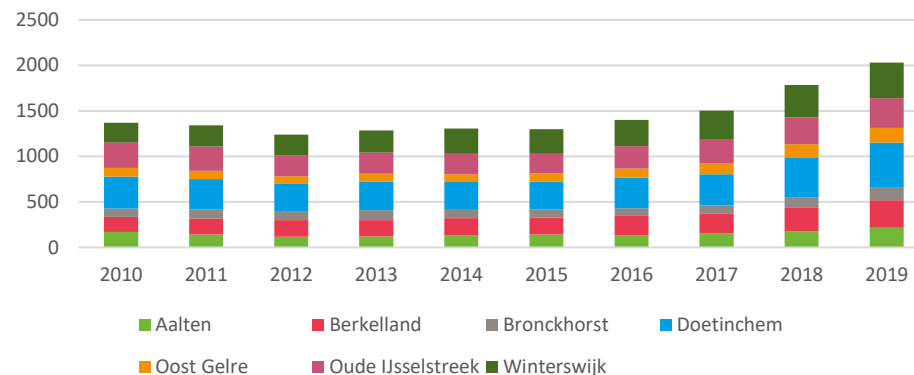
- Door deze ontwikkeling groeit de behoefte aan arbeidskrachten van elders. En omdat dit in grote delen van Nederland speelt, vinden we hun vaak in andere EU-landen.

Arbeidsmigranten naar woongemeente

Nu al wonen de nodige arbeidsmigranten in de regio. Hun aantal is de afgelopen jaren toegenomen.

Figuur 2: Regio Achterhoek. Aantal ingeschreven arbeidsmigranten naar woongemeente (2010-2019)

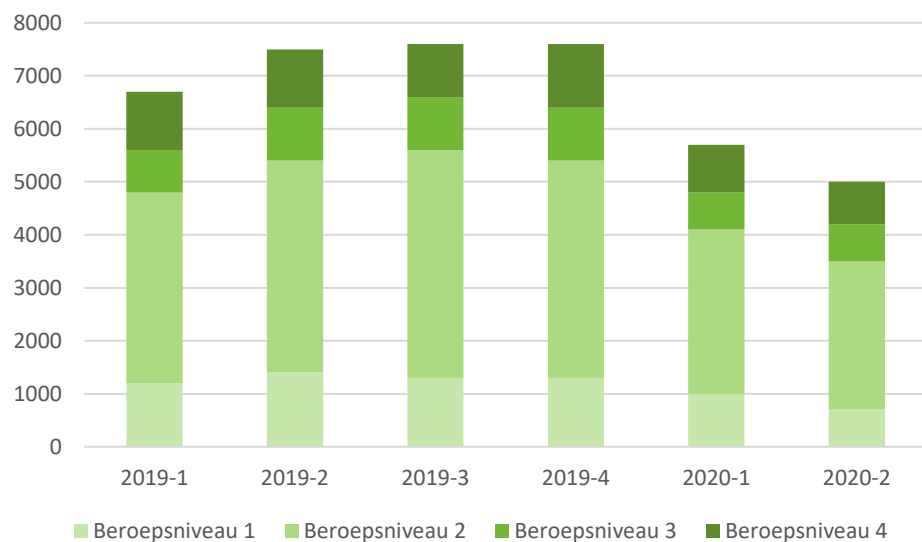

Bron: CBS Microdata (bewerkt door Decisio), 2021.

- Tussen 2010 en 2015 lag het aantal in de Achterhoek wonende arbeidsmigranten stabiel rond de 1.300. Na 2015 is er een sterke stijging ingezet naar ruim 2.000 arbeidsmigranten in 2019. De verwachting is dat dit verder stijgt.
- Het gaat hier om bij gemeenten ingeschreven arbeidsmigranten. Het feitelijke aantal dat in de regio woont is hoger:
 - Er wonen in de regio ook mensen niet geregistreerd zijn.
 - In de regio werken circa 6.000 arbeidsmigranten.
 - Een deel van de mensen die in de regio werken, woont mogelijk in Duitsland.
- In 2019 woonden de meeste arbeidsmigranten in Doetinchem (490) gevolgd door Winterswijk (390) en Oude IJsselstreek (330).
- Een deel van de arbeidsmigranten blijft permanent in de regio. Zij zoeken een reguliere woning. Ervaringen op verschillende plekken laat zien dat het dan gaat om 20% tot 30% van de arbeidsmigranten. Anderen (de overige 70% tot 80%) blijven tijdelijk voor korte of middellange termijn wonen.

Openstaande vacatures

Figuur 4: Arbeidsmarktregio Achterhoek. Aantal openstaande vacatures (1^e kwartaal 2019 – 2^e kwartaal 2020)

*Onder de arbeidsmarktregio Achterhoek valt ook de gemeente Montferland.
Bron: UWV, 2021.

- Het aantal vacatures schommelt over de kwartalen. In 2019 steeg het aantal openstaande vacatures van 6.700 naar 7.600 in de laatste kwartalen. In het eerste helft van 2020 nam het aantal vacatures af naar 5.000. Het corona-effect is hiervoor een mogelijke verklaring.
- Ruim de helft van de vacatures bevindt zich in beroepsniveau 2 of 1 (lager en middelbaar niveau). Bij deze beroepsniveaus was ook de grootste daling in 2020. Juist in de sectoren waar veel arbeidsmigranten werken (voornamelijk beroepsniveau 1), nam het aantal vacatures in 2020 af. Dit betekent dat er minder werk was voor arbeidsmigranten.
- De verwachting en ervaringen op verschillende plekken in Nederland is dat dit een tijdelijk effect is. Op langere termijn lijkt de behoefte aan de inzet van arbeidsmigranten echter weer te groeien.

Bezoek de website van de Woon- en vastgoedmonitor 8RHK voor meer informatie via de QR-code:

Discussiepunten

Algemeen

1. Herkent u de uitkomsten? Zo nee, wat zijn mogelijke verklaringen voor verschillen van inzicht?
2. Welke actuele trends en ontwikkelingen zijn van invloed op deze uitkomsten?
3. Wat betekenen de uitkomsten en het gesprek hierover voor de toekomst van de Achterhoek (en bijvoorbeeld te voeren beleid)?

Specifiek

4. Wat is uw inschatting van de woonsituatie van de in de Achterhoek werkzame arbeidsmigranten (naar aantal, naar woonplek in de Achterhoek, Duitsland of elders)?
5. In welke mate is de inzet van arbeidsmigranten in de regio seizoensgebonden, en wat is uw inschatting over de verblijfsduur van arbeidsmigranten?
6. Wat is volgens u de oorzaak van de terugloop in het aantal vacatures van beroepsniveau 1 en 2; en hoe structureel is dit?